

สารนิพนธ์เรื่อง	ระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองในประเทศไทย : ศึกษาปัญหาการรับคำฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดต่อเนื่อง
คำสำคัญ	การฟ้องคดีปกครอง/ระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง/การกระทำละเมิดต่อเนื่อง/ละเมิดทางปกครอง/ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
นักศึกษา	ภูริณัฐ คอนไพโร
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ตรีเพชร จิตรมहिมา
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

### บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การใช้บังคับกฎหมาย (Law Enforcement) แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองและศาลยุติธรรม (Decisions of Administrative Courts and Courts of Justice) ในประเด็นเกี่ยวกับคดีละเมิดต่อเนื่อง โดยวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งจะศึกษาหลักกฎหมายเยอรมันและกฎหมายฝรั่งเศส รวมทั้งผลทางกฎหมายของการพิจารณาเงื่อนไขในการรับคำฟ้องคดีปกครองไว้พิจารณาในกรณีการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีอันเป็นประเด็นเกี่ยวกับการกระทำละเมิดต่อเนื่อง ตลอดจนปัญหาทางกฎหมายและแนวคำวินิจฉัยของศาลเกี่ยวกับระยะเวลาในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (Act on Establishment of Administrative Court and Administrative Court Procedure B.E. 2542 (1999)) และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (Act of Liability for a Wrongful Act of the Officials B.E. 2539 (1996)) ตลอดจนระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 เพื่อพิจารณาถึงความหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่องที่ศาลปกครองสามารถรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้มีการยื่นคำฟ้องเมื่อพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว โดยศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎี แนวคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการทางปกครอง และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์ทางกฎหมายทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติถึงนิยาม (Definition) หรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณา (Rule of Decision) ว่าคดีประเภทใดเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองและศาลยุติธรรมต่างยอมรับหลักดังกล่าว และรับคดีไว้พิจารณา หากปรากฏว่าคดีดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่อง ทั้งนี้ ศาลปกครองยังได้วางแนวคำวินิจฉัยในด้านความหมายของการกระทำละเมิดต่อเนื่องไว้แตกต่างกันหลายแนวทาง ซึ่งมีทั้งการรับและไม่รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณาสำหรับการกระทำละเมิดต่อเนื่องที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี เช่น คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 354/2560 เห็นว่า การฟ้องขอให้รื้อถอนบาทวิถีที่สร้างปิดทับที่จอดรถยนต์รวมทั้งซ่อมแซมปรับปรุงที่จอดรถยนต์ให้เหมาะสมกับระดับที่จอดรถยนต์นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งหกย่อมรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่ช่วงเวลาดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งหกเพียงจะนำคดียื่นฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ซึ่งแตกต่างจากคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 419/2560 และที่ 609/2560 ที่วินิจฉัยว่า การฟ้องขอให้รื้อถอนเสาและสายไฟฟ้าออกไปจากที่ดินและให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นดังกล่าวแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น ปรากฏคดีที่ยังไม่มีการรื้อถอนเสาและสายไฟฟ้าตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ออกจากที่ดินของผู้ฟ้องคดี ย่อมถือว่าเป็นการกระทำละเมิดต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งจะเห็นว่าแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองดังกล่าว นั้น ผู้ฟ้องคดีต่างได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย (Aggrieved or Injured) จากเหตุแห่งการฟ้องคดีด้วยกัน คือ เป็นการฟ้องขอให้ศาลรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่ศาลปกครองกลับมีคำสั่งรับหรือไม่รับคดีดังกล่าวไว้พิจารณา

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ความหมาย (Meaning) องค์ประกอบ (Element) และแนวคำวินิจฉัย (Precedent) ของศาลที่เกี่ยวกับการกระทำละเมิดต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาสำหรับการกระทำละเมิดต่อเนื่องนั้น อาจเป็นเหตุให้ผู้เสียหาย (Injured Person) ไม่มีสิทธิที่จะนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเพื่อให้พิพากษาหรือมีคำสั่งแก้ไขเยียวยาหรือบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่มีอยู่เพื่อแก้ไขเยียวยาปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามและบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีสำหรับการกระทำละเมิดต่อเนื่องในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543

หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม (Definition) และบทบัญญัติ (Provision) เกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีสำหรับการกระทำละเมิดต่อเนื่องในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ

วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 จะทำให้เกิดความชัดเจนในความหมาย การวินิจฉัย และการรับคำฟ้องไว้พิจารณา โดยที่ไม่นำระยะเวลาการฟ้องคดีละเมิดเพียงหนึ่งปีนับแต่วันรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามนัยมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเสนอกฎคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี โดยจะก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือของประชาชนในการดำเนินการบริการสาธารณะ (Public Service) ของหน่วยงานทางปกครอง (Administrative Agency) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (State Agency) มากยิ่งขึ้น